

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Prednatis: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 114.

Ljubljana, sredo 20. maja 1936.

Leto II.

Rahel odgovor odvrča togoto,
zbadljiva beseda pa zbuja jezo.
Svetopisemski pregovor.

Dnevna pratika

Sreda, 20. maja, 1936. Katoličani: Bernardin. Pravoslavni: 7. maja 1936. Muč Akaki.

Dežurne lekarne v Ljubljani.

Sreda: Dr. Kmet, Tyrševa cesta;
Mr. Trnkoczy, Mesni trg; Mr. Ustar, Moste — Zaloška cesta.

Vreme

Jugoslavija. Prevladuje jasno v zapadnih krajih in v Primorju. Mestoma oblačno v ostalih krajih. V zadnjih 24 urah deževalo je mestoma v severozapadnih in južnih krajih. Temperatura je nekoliko padla. Minimalna Kalinovik +7, maksimalna Mostar +28.

Napoved za danes. Oblačno vreme, mestoma dež v severozapadnem delu države. Mestoma oblačno v ostalih krajih. Temperatura se bo nekoliko dvignila. Sonce vzhaja ob 4.05, zahaja ob 18.04.

Dunajska vremenska napoved. Sedanje vreme se ne bo spremenilo.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sreda 20. maja: Tiran. Premiera. Proslava 25-letnice umetniškega delovanja Milana Skrbinška. Izven.

Četrtek 21. maja: Prva legija. Izven. Znižane cene od 14 Din navzdol.

Petek 22. maja: Tiran. Red Četrtek.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sreda 20. maja: Otello. Red Sreda. Gostuje Marij Simenc.

Četrtek 21. maja: zaprto (gostovanje v Mariboru: Seviljski brivec. Izven).

Petek 22. maja: zaprto (Gostovanje v Mariboru: Seviljski brivec. Izven).

Kino

Sloga: Lahkomiselna žena.

Matica: Ave Marija.

Union: Valček za tebe.

Šiška: Sequoia.

Kino Ptuj: Sen zimske noči.

Borza

Ljubljana, 19. maja

Današnja povprečna vrednost
tujega denarja

Dinarjev

1 hol. goldinar	29.85
1 nemška marka	17.63
1 belga	7.46
1 šv. frank	14.29
1 angl. funt	219.05
1 am. dolar	44.05
1 fr. frank	2.91
1 Kč.	1.83

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.21
1 nemška marka	13.55
1 angl. funt	250.00

Gousnež. Državnemu tožilstvu v Mariboru je ovađen posestnik Jožef D. iz Prekmurja, ker je na grd in nasilen način onečastil več deklet.

To bodo birtje hudi — Prerokinja nesreče — Usodepolne angleške ladje — Strah - rešitelj — Vzajemno pred sodniki — Afriški Marsej — Pot do živca — 400 maturantov na razpotju

Anglija prelomila mednarodno pogodbo

Pomorski sporazum le še krpa papirja

London, 19. maja. n. Angleška vlada je sporočila vladi USA in vladi Japonske, da obdrži še nadalje v kategoriji tonaže rušilcev za 40.000 ton več od meje, ki je določena v nedavno sklenjenem london-skem pomorskem sporazumu in ki določa maximum 150.000 ton.

Angleška vlada opravičuje to svoje stališče in odločitev s tem, da so se tudi druge države odločile, oziroma že povečale tonažo podmornic in število rušilcev. Britanska vlada je tekst note, ki ga je poslala v Washington in Tokio, sporočila tudi Parizu in Rimu.

Tako je ta novi pomorski sporazum v izredno kratkem času postal — krpa papirja. Za Nemčijo in Italijo je prišla na vrsto kot kršiteljica mednarodnih pogodb zdaj tudi — Anglija.

Starhembergov cilj bo le uresničen

Pripravljena pot za Habsburžane?

Pariz, 19. maja. r. Knez Starhemberg, bivši avstrijski podkancler, je imel važen sestanek s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem. Na tem sestanku je knez Starhemberg prosil Mussolinija za nasvete in nadaljna navodila, kakor tudi kakšno stališče naj bi sedaj zavzel do zveznega kancelarja dr. Schuschnigga.

Mussolini je nasvetoval knezu Starhembergu, naj vse prepusti času, ki bo že prinesel končno uresničenje njegovih želj in ciljev v Avstriji. Mussolini je poudaril, da bi vsaka akcija Heimwehra proti dr. Schuschniggu pomenila neposredno nevarnost za neodvisnost Avstrije in da trenutno ni ugoden čas za takšno borbo.

Knez Starhemberg je sprejel modre nasvete Mussolinija kakor jih je tudi sprejela neposredna okolica bivšega podkanclarja in se jim pokorila. Na tem sestanku med Mussolinijem in Starhembergom je bilo tudi govora o neklih ženitbenih načrtih, ki naj bi še ojačili neke prijateljske zveze. Gre očitno za možitev Otona Habsburškega z italijansko princeso.

Pravosodni minister v Ljubljani

Ljubljana, 19. maja

Pravosodni minister dr. Cvetković je danes dopoldne ob 11.30 prišel na sodišče v spremstvu bana dr. Natlačena in višjih uradnikov pravosodnega ministrstva ter je posetil predsednika apelacijskega sodišča dr. Golio in je z njim in podpredsednikom dr. Gradnikom pregledal sodišče. Ogle-

dal si je razpravne dvorane ter tudi centralno knjižnico.

G. pravosodni minister je obiskal tudi predsednika okrožnega sodišča g. Petra Keršiča in namestnika višj. drž. tožilca dr. Mundo, prisostvoval je kratko neki civilni razpravi v sobi št. 124. Ogledal si je tudi zapore. Inspekcija je trajala dobre tričetrt ure.

V Palestini je čedalje huje!

Jeruzalem, 19. maja. z. Včeraj so pokopali nekega Avstrijca, ki je bil ubit v soboto. Ob tej priliki je prišlo do incidentov. Okoli 1000 Arabcev je prisostvovalo pogrebu. Pričeli so z demonstracijami, a policija jih je razgnala.

V bližini skladišča rafinerije bencina in olja je nekdo v zli nameri zažgal neko drvarnico. Če bi ne bil požar opažen pravočasno bi lahko sledila velika katastrofa. Policija je osumila nekega žida ter ga aretirala.

Niks? Feniks!

Dunaj, 19. maja. u. Policija je aretirala predsednika delavske zbornice v Grazu, predsednika pokrajinske zveze Freiheitsbunda za Štajersko in vodjo krščanskosocialističnega delavskega pokreta v Štajerski M. Herja. Njegova aretacija je v zvezi s Feniksovo afero.

Maršal se je poslovil

Ljubljana, 19. maja. Danes zjutraj se je peljal skozi Ljubljano nazaj v Pariz maršal Franchet d'Espèray, ki se je udeležil svečanosti v Beogra-

Milan Skrbinšek

igralec in režiser naše drame praznuje v sredo 20. t. m. 25-letni jubilej umetniškega dela v Bezirovi igri »Tiran«. Poleg jubilara nastopijo še dame: Saričeva, M. Vera, Boltarjeva in skoro ves moški ansambl. Režira C. Debevec. Prosimo cenjeno občinstvo, da si nabavi vstopnice v predprodaji.

400-letnica angleške kraljice Anne Boleyns. Danes praznuje Anglija 400-letnico smrti svoje kraljice Ane Boleyn, ki je bila druga žena kralja Henrika VIII. Poročena je bila le tri leta s kraljem Henrikom VIII.

du. Včeraj se je udeležil velikih vojaških parad v Beogradu. Zadnje slovo francoskega maršala, ki je vodil naše vojske, je veljalo naši vojski. Na ljubljanskem kolodvoru je maršala pozdravil divizionar Nedeljkovič in dr. Hubad kot zastopnik bana dr. Natlačena.

Švica in Rusija

Basel, 19. maja. tg. Parlamentu bo v kratkem predložen načrt o pričetku razgovorov s Sovjetsko Rusijo in Švico na gospodarskem področju.

Dnevna kronika

— Mestno poglavarstvo v Ljubljani razglasa, da klavnica letos radi prevelikih režijskih stroškov in stalno nazadujočega števila odjemalcev ne dostavlja strankam ledu na dom, zato pa je znižala ceno ledu na Din 3.— za kos (kg 12,50 :). Po tej ceni dobe odslej led v vsaki množini v mestni klavnici vsi, torej tudi ev. prevozniki, ki ga potem dostavljajo strankam po primerni ceni pod ednim pogojem, da ga razvažajo v čistih in razvozu ledu odgovarjajočih vozilih. Led se dobi v mestni klavnici vsak dan od 5. ure zjutraj do 18. ure.

— Javna dražba zarubljenih premičnin se bo vršila dne 20. maja 1936 od 9. ure dopoldne dalje v mestnem skladišču v Ljubljani, Jegličeva cesta št. 10. (baraka). Na dražbi se bodo prodajale razne premičnine predvsem pohištvo i. t. d.

Birmanske ure, zlatino in srebrnino nudi najcenejše IVAN PAKIŽ, Ljubljana, Pred škofijo 15.

— Gospod minister trgovine in industrije dr. Milan Vrbanič je blagovolil prevzeti častno predsedništvo VI. spomladanskega Ljubljanskega velesejma, ki bo od 30. maja do 8. junija.

— Krojaška industrija in obrt bosta na Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija razstavila kompletne modne obleke za dame in gospode. Prvovrstno blago, natančno krojenje, solidna izdelava in nizke cene same priporočajo obiskovalcev naše domače podjetnike.

— Na Jezerskem in v Kokri bo v petek 22. t. m. in v soboto 23. t. m. sejum za ovce. Ob tej priliki bodo zastopniki banske uprave nakupili najlepše živali za plemo.

— Tekstilna industrija bo priredila razstavo manufakture in konfekcije na Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija. Najrazličnejše tkanine, perilo, vezanine in čipke: doma tkane preproge in druga ročna dela iz vseh tipičnih jugoslovanskih pokrajin, posteljno perje, puh, bombaž, lan in žima v vseh kakovostih in izdelavah bodo obiskovalcem na ogled in nakup. Vrvarska industrija bo podala popolno sliko svojih proizvodov od najfinejših niti in tkiv do najmočnejših in natrpežnejših vrvi.

NACE NAROBÉ, tapetnik in dekorater, Ljubljana, Celovška cesta 41, se priporoča!

— Stanovanjski urad Ljubljanskega velesejma opozarja in vpljudno naproša vse, ki bi mogli za čas velesejma, to je v dnevi od 30. maja do 8. junija 1936 ali tudi samo za nekaj večerov dati proti plačilu na razpolago prenočišča, da javijo takoj svoj naslov mestnemu odpravniku. Mestni trg 27/III. soba št. 50, ali pa ravnateljstvu velesejma. Od 29. maja 1936 naprej posluje stanovanjski urad na glavnem kolodvoru v sobi zraven pomožne zunanje železniške blagajne pri trafik ob Masarykovi cesti. Telefon št. 2720.

— V nedeljo dne 24. maja t. l. bo ob pol 9. uri dopoldne v predavalnici Delavske zbornice, vhod iz Čopove ul. št. 1 pritičje, redni občni zbor Zveze društev priv. nameščencev.

— Umrli so: v Ljubljani ga. Ančka Bohinec, g. ing. Skubic Jože; v Benetkah g. dr. Alojzij Res, profesor trgovske visoke šole. N. v m. p. Preostali naši sožalje.

— Osebnosti. Z odlokom socialnega ministrstva so postavljeni za sodne pripravnike na področju apelacijskega sodišča v Ljubljani: dr. Konrad Bleje, Igo Czerny in Stanko Fortuna. S kraljevim ukazom je napredovan

Rusija se oborožuje na morju Pred pomorskim sporazumom med Rusijo in Anglijo

London, 19. maja. Pomorski pregovori med Anglijo in sovjetsko Rusijo se bodo pričeli že ta teden v Londonu.

Rusija zahteva predvsem pomorsko pariteto z Nemčijo na Vzhodnem morju. To se pravi, da hoče imeti toliko vojnih ladij, da se bo lahko branila pred napadom nemške mornarice. Anglija je pripravljena priznati Rusiji take pravice glede oboroževanja na morju, kakršne imajo Francija, Amerika in Anglija po Pomor-

ski pogodbi. Pomorski dogovor Anglije z Rusijo naj bo v skladu z dogovorom med Anglijo in Nemčijo, ki je bil sklenjen l. 1935. Uspeh pregovorov med Rusijo in Anglijo pa zavisi od tega, če bo Anglija pristala na dve glavni zahtevi Rusije, to je pa prvič pariteta med nemško in rusko floto v Baltiku in drugič priznanje ruskega neomejenega oboroževanja na morju v Tihem oceanu dokler Japonska ne pristane na razorožitev na morju.

50.000 železničarjev stavka v Mehiki Začetek boja med predsednikom in komunisti

Meksiko, 19. maja. TG. V Mehiki se je pričel splošen železničarski štrajk. Ob 6.36 uri (po našem času) je bil dan s sireni in lokomotivnimi piščalkami znak za stavko. V predsedniški palači vodijo razgovore. Do sedaj še ni prišlo do sporazuma. V stavki sodeluje 50.000 delavcev in železniških uslužbencev. Mnogi so mnenja, da je to prvi spopad med

predsednikom Cardenaso in ekstremisti.

Razsodišče je določilo, da je stavka železničarjev nezakonita. Zato je dalo poziv, da se morejo vsi stavkači vrniti na delo v 24 urah, sicer imajo železničarska društva pravico, da zaposle druge delavce, da na ta način omogoči reden promet.

Zbiralni kanal v Trnovem

Drugo večje gradbeno delo v tem okraju

Ljubljana, 19. maja

Ta teden je gradbeno podjetje inž. Dukjé & drug pričelo s kanalizacijskimi deli ob gradaškem mostu do Opekarske ceste za zbiralni kanal, ki bo priključen pod mostom na že obstoječi kanal na Krakovskem nasipu. Pametna misel je vsekakor da se gradi obenem z regulacijo Ljubljanice še to kanalizacijsko omrežje, ki bo predvidoma zajelo vse številne kanale ter dotoke na tej razdalji in obvarovalo brečinsko ozemlje na levi strani Ljubljanice pred stalnim namakanjem.

Zaenkrat kopljejo v sredi Trnovskega pristanišča od Svabičeve ulice dalje proti Opekarski cesti. Tu je cesta za ves tovarni promet zaprta, le pešcem je dovoljen svoboden prehod. Cesta je na tem mestu zelo ozka in pri kopanju kanala v večmetrski globini se grmadijo precejšnji kupi izkopanega materiala, ki ga morajo delavci sproti odvažati. Trenutno je zaposlenih 80 delavcev.

Tvrdka Dukjé je zgradila že mnogo kilometrov dolžine za zbiralni kanale v območju Ljubljanskega mesta. Ker je mestni občini stavila razmeroma zelo povoljne plačilne pogoje s primernim proračunom, ji je mestni svet poveril pred nekaj tedni tudi

gradnjo trnovskega zbiralnega kanala. Stroški so proračunani na 450.000 Din, ki jih bo izplačala Ljubljanska občina šele v treh letih in še to v polletnih obrokih po 75.000 Din. Ta zbiralni kanal utegne biti izgotovljen letos v jeseni.

Lahkomiselna žena V Slogi

Ljubljana, 19. maja

Jean Harlow je danes za Greto Garbo, Marlene Dietrich in Jean Cranfovo ena na prvih znanih žensk Amerike. Lepa in še bolj zanimiva po svojih pustolovščinah, je postala naenkrat središče ameriške boljše družbe. Ob nenadni smrti njenega moža, bogatega filmskega magnata se je njeno ime imenovalo vsepovsod. Tudi ona je prišla k filmu in profesionalisti so videli da ima mnogo teatarskega talenta in duha. Njen zadnji film »Lahkomiselna žena« — v Nemčiji so ga imenovali »Die öffentliche Meinung« — je imel svetoven uspeh. Pravijo, da je v njem podala Jean Harlow nekako svojo lastno biografijo, zato je njena igra toliko bolj učinkovita in prepričljiva. Jean Harlow, plavalasa lepota filma, v Nemčiji so jo krstili »Das blonde Gift« — po njenem isto-

OPAZKE DNEVA

Ljubljana, 19. maja.

Pod naslovom »Denarja med ljudje« razpravlja »Slovenec« o težkem položaju našega zadrugištva spričo današnje denarne suše, ki je vse gospodarstvo pritirala v zastoj in v mrtvilo, in poudarja nujno potrebo novega poživljenja s primernimi ukrepi na polju denarstva.

Država bo slednjič morala ugrizniti v to grenko jabolko, ker zavlačevanje in odlašanje položaj le še od leta do leta poslabšuje.

»Slovenec« pravi, da prejšnji režimi za to niso imeli niti časa niti dovolj poguma, ker so morali zasledovati »protidržavne elemente«, dokončni rešitvi vprašanja slovenskega zadrugištva t. j. slovenskega gospodarstva, ki je močna veja državnega gospodarstva, pa so se izmikali. In kakor je marsikako politično vprašanje nerešeno čakalo sedanjo vlado, tako je tudi ta zastoj stal do današnjega dne in še stoji. Zato pa vočigled neke napovedi g. ministra dr. Kreka na shodu v Vel. Laščah »Slovenec« zdaj izraža upanje, da bo vlada to vprašanje rešila. Vsako leto odlašanja pomeni oteževanje in škodo. Tu je treba samo nekaj širokogrudnosti in »ogromnih sredstev«, da motor zopet pride v tek. In čimprej se to zgodi, tem lažje bo. Vsa dosežanja leta odlašanja so izgubljena in zapravljena, samo gorje so kopicila.

Te »Slovenčeve« ugotovitve nas samo veselijo, ker smo to isto tudi mi že nešteto krat ugotovili v naših stolpcih. In ugotavljamo tudi še to, da je sedanja vlada pri svojem nastopu napovedala, da bo eno njenih prvih del rešitev denarnega vprašanja in poživitev gospodarstva. Torej upamo, da se bo tega vprašanja zdaj po letu dni že enkrat lotila in to po zlatem narodnem pregovoru, kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri.

Notranja nasprotstva, kakor so v demokratični mali državi neizogibna, morajo stopiti v ozadje, da napravijo prostor požrtvovalnosti, uvidevnosti in enodušni volji do dejanja in dela. Naloga je: varovati mir. Ne samo veliki, tudi mali nosi odgovornost za mir človeštva.

Te lepe besede je spregovoril profesor Karl Mayer v nekem nagovoru na Politehniku v Curihu in jih beležimo tu v opomin tudi naši javnosti.

Čakamo na ljudi, ki bi naučili svet, da bi se spet smejal, na ljudi, ki bi s smehom osvobodili svet iz njegove neumnosti, smešnosti in surovosti, kateri zapadajo ljudje, ki se lovijo za fantomi in ki le prečesto cele narode, da cele kontiente v tem lovu tiranizirajo. Čakamo na ljudi in na ustanove, ki nam bodo dali pobudo in pravico na prisrčen smeh. (»Pionir«, Zlin.)

KOLESA

malo rabljena in šivalne stroje vseh znamk, ki popolnoma odgovarjajo novim, po nizki ceni kupite edino pri

»PROMET«

(nasproti križanske cerkve).

Velika premiera! KINO UNION, tel. 22-21

Lahkomiselna žena

JEAN HARLOW, žena o kateri govori vsa Amerika, ki briskira vse govoričenice javnega mnjenja, 100% ženska z vsemi svojimi vrlinami in slabostmi, nam v filmu predočuje svojo biografijo! Film, ki je imel pod naslovom »DIE ÖFFENTLICHE MEINUNG« na Dunaju, Berlinu in vsepovsod rekorden uspeh! PREMIERA V ČETRTEK (na praznik) DNE 21. MAJA.

val za višjega svetnika VI—I v socialnem ministrstvu g. Dragotin Gorup.

— Esperantski kongres v Ljubljani. Od 29. maja do 2. junija se bo vršil v Ljubljani mednarodni esperantski kongres. Dovoljena je že polovična vožnja na državnih železnicah.

imenovanem filmu je tip moderne Američanke, 100% ženska z vsemi svojimi vrlinami in slabostmi. V filmu »Lahkomiselna žena«, jo bomo prvič spoznali in znali ceniti.

Premiera bo v četrtek v kinu Slogi.

Vagon 500.025-P na Kregarjevem tiru

„To bodo birtje hudi“

Ljubljana, 19. maja.

Da imamo Slovenci sami dosti in mnogo preveč vina, to je splošno znana zadeva. Pravtako znano pa je tudi dejstvo, da preživlja slovenski vinogradnik od sile težke čase. Vinogradniško delo je sedaj v največjem razmahu. Vse-povsod kopljejo in negujejo svojo »vinko kravico« kar se da, da bo letina boljša in obilnejša. Tako delo zahteva mnogo delovnih moči, ker ga vinogradnik navadno sam ne zmore. In ko bi le čuli, kako že sedaj tarra vinogradnik zavoljo mezd, ko si zaman beli glavo, kje bi izkopal tistih par dinarjev ki jih kopači v vinogradih tako krvavo zaslužijo.

To je šele začetek. Prišlo pa bo škropljenje, prvo, drugo, ponekod celo tretje. Treba bo more dre galice, za katero bo treba šteti denarje. Kie, zaboga, vzeti te denarje? se v zadregi vprašuje večina naših vinogradnikov. Na upanje na dobro letino in dobro kupčijo. Torej vse eno samo upanje, ki se kaj rado izjalovi. Kakšna pa je kupčija in cena, o tem smo pa že nešteto krat v našem listu pisali v nadeji, da bi naš glas za marljivega slovenskega vinogradnika ne ostal glas vpijočega v puščavi. Zal, naš »Glas« ima le svetovalno moč in lahko opozarja na to ali ono poklicne faktorje, ampak moč, kaj narediti, imajo pa samo oni, poklicani faktorji.

Naš vinogradnik propada — mi pa pijemo tuje vino

Kljub poraznemu dejstvu, da imamo sami vina na pretek, da se zaloge od leta do leta bolj in bolj kopičijo in da naš vinogradnik z vsakim letom bolj propada, so našo javnost in zlasti še vinogradnike »razveselile« že marsikatero porazne statistike o našem konzumu vina. N. pr. tista statistika, da Maribor, ki je vendar nekako prirodno središče kupčije našega vina, konzumira nad 900.000 litrov dalmatinskega vina. Vseh poročil, kako se v našo Slovenijo že od drugod uvaža mnogo tujega vina, seveda ni moči servirati javnosti, saj zadošča dejstvo, da smo mi Slovenci kljub preobilici svojega vina, še konzumenti drugih vin. Na drugi strani pa je tudi splošno znano porazno dejstvo, da slovenskega premoga drugod ne marajo, in da je zavoljo našega premoga nastala že pravcata »premogarska farsa«, ki bi bila vredna uprizoritve v pouk in grenko zabavo.

„Srbsko vino na šišenskem kolodvoru“

V ljubljanskem tramvaju na vožnji proti St. Vidu ujame reporterjevo vedno čuječe uho: »...To bodo birti spet enkrat hudi...« Oho. Kaj pa se je spet primerilo? Sicer je res, da gostilničarji in hotelirji niso v zavidenja vrednem položaju in da včasih dajo duška svoji nejevolji, toda, kaj je spet? Treba je povprašati. »Na šišenskem kolodvoru prodajajo srbsko vino. Na drobno in debelo. Pa še dobro je in poceni: 5 Din liter! In celo cisterno ga imajo.« Tako pravi ljudski glas v tramvaju. To-

da previdnost je vedno na mestu, zato je treba tudi ljudski glas, ki mu gre sicer vsa čast, včasih kontrolirati. Nekaj mora že biti na stvari, ko vendar toliko ljudi že ve, da se na šišenskem kolodvoru prodaja srbsko vit.

Vagon vina iz Mokranje

Popoldne je na šišenskem kolodvoru precej mirno in brez večjega prometa. Čisto na koncu slepega Kregarjevega tira je reporter res odkril vagon Pivničarskega društva Arko iz Zagreba. Vagon nosi naslov in številko G-vino 500.025-P. Uradno je še na vagonu napisano, da je 15 tonski in da njegova dva soda držita 15.563 litrov. Privatno pa je še na vagonu napisano s kredito in v cirilici: »Mačansko vino. Crno i belo vino. Najbolji kvalitet.« Na belem listu pa je glede odpošiljalne in namembne postaje napisano, da je prišel vagon iz Mokranje. To je torej vse, kar je mogel radoveden reporter ugotoviti na licu mesta. Pač, še tega ne smemo pozabiti, da je vagon zaklenjen z žabnico.

Vino

je šlo dobro od rok...

Zdaj je treba torej še informacij. Spričo povpraševanja so sicer sodili, da je tudi reporter ku-

pec vina. No, nič zato. Vagon stoji torej že od petka na Kregarjevem tiru. Bajje delajo lastniku nekemu gospodu Cvetkoviču, nepri- like zavoljo razprodaje, ki bi se sicer že morala začeti, saj interese- senti že povprašujejo po vinu. Danes popoldne pa je bila na licu mesta posebna komisija, ki je vino poskušala in ugotavljala, če je pravo. Isti lastnik je že parkrat na ta način pripeljal iz Srbije vino in ga iz vagona razprodajal. V letošnji sezoni je to že drugi vagon. Najprej je razprodajal vino liter po Din 5.—, potem pa liter po Din 6.— Kot so pripovedovali ljudje, ki jih je reporter nadlegoval za informacije, je šlo vino dobro od rok. Najmanjša količina prodaje je znašala po 50 litrov, potem pa so drugi prekupevalci razprodajali na drobno. Vino, pravijo, da je dobro in, kar je poglavitno, močno.

Ljudje sicer sami sodijo, da bodo »birti hudi«. Reporter se v to sodbo ne bo globlje vtikal, saj dejstva sama dovolj zgovorno ilustrirajo uvodne besede te naše reportaže o vinu na šišenskem kolodvoru, o položaju našega vinogradnika in o našem vinskem konzumu. Žalostno je vse skupaj, a resnično.

V boj proti jetiki

Začeli smo z otroškim večerom

Ljubljana, 19. maja.

Propagandni teden z devizo: boj jetiki, je otvoril pristrčen večer otroka, ki ga je snoči priredila Protituberkulozna liga v dvorani Delavske zbornice. Da je bil protituberkulozni teden uveden vprav z večerom otroka samo nazorno potrjuje dejstvo, da je treba začeti borbo proti jetiki že v manjših vrstah, da torej že otroka kot najnežnejšo rastlinico obvarujemo pred najhujšo boleznijo, ki redči vrste narodnega telesa. Narod, ki ima zdrav naraščaj, lahko z mirno zavestjo gleda v bodočnost, zato velja naša skrb zlasti vzgoji zdrave in krepke ter odporne mladine. Ob grenkih mislih na vso bedo in mizerijo, na revne in je-tične je bil ta otroški večer svetel žarek, ki je za hip ublažil moreče skrbi.

Večer mamic in njih ljubljencev

Prireditve je bila izredno dobro obiskana, celo tako, da je zmanjkalo sedežev. Samo po sebi se razume, da so imeli prvo besedo otroci, saj je bil to njihov dan. Mamic, ki jih je bilo menda še več kot otrok, so bile, kajpada le za garde dame in za — finaserje. Ateki, očeti, očki, tateki so bili v manjšini. Skratka: dvorana napolnjena z našimi nadami in upi in z živahnim živ-žavom. Otroški večer je posetilo tudi mnogo naših kulturnih delavcev in predstavnikov oblasti, med njimi načelnik

zdravstvenega oddelka kr. banske uprave g. dr. Mayer, načelnik prosvetnega oddelka prof. Breznik, predsednik protituberkulozne lige dr. Joža Bohinjec, docent dr. Mat. ko, tajnik DZ g. Filip Uratnik in drugi delavci na polju protituberkuloznega gibanja.

Otroška modna revija Polonc, Metk, Pavelčkov itd.

Večer je otvoril s kratkim nagovorom primarij dr. Debevec, na-glašujoč pomen protituberkulozne-ga gibanja in važnost fizičnega zdravja mladine. Sledila je nato obširna modna revija otroških oblek, ki jo je kot konferensijer-ka vodila članica ljubljanske dra-me ga. Polonca Juvanova. S tova-rišem reporterjem sva se sicer sprva vpraševala, kakšno zvezo naj bi ta revija imela s protitu-berkulozno borbo, toda če so bili otroci in mamicе zadovoljni s tem, zakaj bi ne bila še midva, ko je vendar najina naloga, da to zado-voljnost nepristransko zabeleživa in se ne ozirava na najino »pri-vatno« mnenje. Ob zvočnih verzih je vodila ga. Polonca Juvanova pred gledalce vse vrste otroških toalet: dečve, planince, za Sv. Reš-nje telo, za prvo obhajilo, za pro-menado, za vlažno vreme, za ko-panje, pižame itd. Razume se, da je vsako toaleto primerno v ver-zih predstavila mamicam, obenem z nevsiljivim poročilom, kje se

vse to dobi, in žarečim otroškim očem, ki bi vse rade in ki nič ne vedo o krizi, o redukciji plač itd. Otroški manekeni so se prav srč- kano vrteli po odru in zanimivo je, da jih je bilo večina krščenih na ime Polonc in Metk ter Pavel-čkov, kar se je prav čudovito vselej rimalo v verzih konferen- cijerke. Nad vse ugodno pa so se cele dvorane dojmili naslednji ver-zi, ki naj tudi zaključijo poročil- lo o otroški modni reviji

...saj firme Žibert, Stegnar in »Elite«

dajo, če treba, tudi na kredit.

Katje Delakove otroški balet

Za modno otroško revijo je na- stopil 6 članski otroški balet ge. Katje Delakove. Izvajal je zanimi- vo baletno studijo v narodnem folklorističnem slogu in narodnih oblačilih. Ta točka je bila prava umetnina in deležna splošnega priznanja. Na odru se je pojavil tudi venec toda skromne ge. Katje še tako živahen aplavz ni mogel pribaviti pred občinstvo. Globoko doživeta je bila tudi reci- tacija Župančičeve »Grobovi tuli- jo...«, ki jo je podal g. dr. Fran- ca Kovič.

„Pri nas je bil eksekutor, pri vas pa ne...“

Za dobro voljo je poskrbel g. Biteznič s humoresko »Otroška duša«. Otroci sicer te humoreske niso kdovekaj razumeli, pač pa mamicе in tateki. Razni cuclji, otroški vozički kot edino prometno sredstvo nad katerim stražnik ni- ma pravice, otroška radovednost, otroška zgovornost itd. so odkrili marsikaj smešnega, naivnega in tudi jedkega. Nekatere poante humoreske so bile prav posreče- ne, druge spet prav poceni, toda kaj bi, glavno je, da so bile vse za dobro voljo in razpoloženje, zlasti tista o eksekutorju, ki je značilno ilustrirala otroško naivno in ne- dolžno baharijo.

Rančigajevi harmonikarji in pevci

Otroški večer so nato zaključili prof. Rančigaja harmonikarji in pevci. Priznati je treba, da si da g. prof. silnega truda pri svojem delu, ki ga lahko tako dovršeno opravi le mož, ki razume otroško dušo in ki z ljubeznijo vodi in uči najmlajše. Njegov zbor nastopa prav pogumno, brez vsake sramež-ljivosti, korajžno in samozavest- no. Ob navdušenem aplavzu je moral zbor vedno iznova dodajati in dodajati. Bogate zaloge ni mo- či izčrpati, toda... ura je šla že na deveto in bilo je treba napra- viti konec, kajti tokrat so tako otroci že čez uro izostali-kaj? Za- dovoljni so nato odhajali otroci, mamicе in tudi ateki.

Preiskovalni sodnik: »Priča tr- di z vso gotovostjo, da je spozna- la v vas pravega vlomilca!« — Obtoženec: »To je nemogoče, go- spod sodnik! Saj je bil ta človek ves čas skrit pod posteljo!«

★

»Za koliko staro me pa sodite, gospod?«

»Po vaši polti za 18letno dekle, po vašem obrazu za 17letno in po vaših licih za 14letnega otroka.«

»No — in?«

»To je skupaj: 49!«

Vzajemno pred sodniki radi vzajemnih mahinacij z Vzajemno pomočjo

Ljubljana, 19. maja.

Vsi se več ali manj spominjamo znane afere »Vzajemne pomoči«, zavarovalne zadruge, ki je bila radi nemoralne podlage pred leti razpuščena oz. končala s konkurzom. Podjetje je sijajno uspevalo, ker je bila to neke vrste loterijska zavarovalnica, kjer je vsakdo lahko poiskal kako »zrelo« žrtev; ni bilo potrebno, da bi jo sploh kaj poznal ali bil z njo v sorodu. Pri teh slabih časih je bilo na mah mnogo interesentov, ki so zavarovali na debelo vsakega, o katerem so na tistem sumili, da mu bo s svojo smrtjo kmalu prinesel velike vsote zavarovalnine. Kakršni so bili moralni temelji te zavarovalne zadruge, tako je tudi žalostno končala.

Sedaj pa je državno tožilstvo vložilo obtožbo proti posameznikom — gg. Sinkovcu Rudolfu in Ogrizku Avgustu ter še nekaterim drugim osebam, ki so to »podjetje« vodili.

Obtožnica očita osumljencem, od katerih sta po njej navedena dva glavna krivca, da so kaj čudno in brez vsakega knjigovodstva vodili to zavarovalnico; da so za slepilo javnosti uspeli dobiti na lim pošlene in ugledne osebnosti, ki so dali celi stvari svoje ime; da so ustanavljali iz kapitala nabranih zavarovalnin, ki jih niso izplačali v celoti, še nove zadruge (»Jugosport«, »Letoviški dom« itd.), ki so bile le nekaki spretno usmerjeni kanali za odtok kapitala »Vzajemne pomoči«; da so si glavni osumljenci poleg že itak horendnih honorarjev še posebej izplačevali za »ogromno delo« še bolj ogromne stotisočake; da so »Vzajemno pomoč« prevarili oz. njeno članstvo za zelo velike zneske in da je v njih brezsrčnost očividno šlo le za tem, da v kratkem času obogatijo na škodo članstva »Vzajemne pomoči«. Da je sploh bila dana možnost tolikih nerednosti, je bilo načrtno premišljeno in spretno urejeno s tem, da so glavni krivci imeli večino glasov zadruge, čeprav deležev dejansko niso vplačali, ampak so imeli le vpisane. Razumljivo je, da so glavni funkcionarji »Vzajemne pomoči« tudi sami prav pridno zavarovali zrele osebe pri tej zavarovalnici in si na nepošten način na škodo ostalega članstva ob smrtnih slučajih svojih zavarovancev izplačevali visoke posmrtnine. S temi posmrtninami, ki so bile v tako visokih zneskih izplačane, pa so potem delali reklamo za zavarovalnico...

V nadaljnjem čujmo potek razprave.

Razprava se je pričela ob 9. Predsednik dr. Brelj je ugotovil, da se obtožencu Poljaku ni moglo dostaviti vabilo.

Obtožence zastopajo: Sinkovca dr. Pegan, Ogrizka dr. Homan in Zadnikarja dr. Peršin.

Razprava je v dvorani št. 79 v I. nadstropju. Poslušalcev ni veliko. Komaj so se napolnile klopi. Poslušalcem se pozna, da so stalni obiskovalci razprav pred senatom. Med njimi je nastajalo precej muhanjarije, ko je n. pr. obtoženec Ogrizek, izpovedal, da je dovršil dvorazredno trgovsko šolo in da je sedaj v službi na — Socialnem oddelku na mestnem magistratu.

Med branjem obširne obtožnice drž. pravdnika dr. Lučovnika so se iznenada odprla vrata in je vstopil — obtoženec Poljak, ki se je takoj vsedel na klopi med ostale obtožence.

Branje obtožnice je trajalo dobro uro. Poslušalcev se je med tem nabralo polna dvorana.

Ko je dr. Lučovnik prebral obtožnico, se je obrnil predsednik senata na obtoženca Sinkovca z vprašanjem če se čuti krivega.

Sinkovec zanika

Sinkovec je začel razlagati, kako je bil kot uradnik v OUZD začel študirati pravila raznih zavarovalnih zavodov in začel sestavljati nova pravila skupno z nekaterimi tovariši. Na primer: pokojnik Pelcem itd. Osnutek teh pravil so začeli primerjati s pravili sedanje Ljudske samopomoči v Mariboru.

— Ali ne one druge? je vprašal dr. Lučovnik.

Takrat tista še ni eksistirala, je odvrnil Sinkovec.

— S kakšnim namenom ste se začeli baviti z ustanovitvijo Vzajemne samopomoči? je vprašal predsednik. Da bi imel v tej ustanovi primerno mesto, je bil odgovor.

Pravila so poslali v potrditev banški upravi z označbo, da naj se pripravijo razne statistične pomote. Ko se je to napravilo, so bila pravila potrjena. Nakar je začela blagajna poslovati.

— Kje ste poslovali?

S početka v moji hiši, ki pa sem jo potem prodal svoji sestri.

Vsega skupaj je

vložil 50.000 Din v to podjetje

Poslovanje je bilo skromno, člani so polagoma naraščali, posebno pa v mesecu novembru 1931.

— Se vam je to čudno zdelo?

Ne.

— Koliko ste prejeli za svoje delo?

Spočetka sem bil v službi pri OUZD. Porabljal sem prosti čas za delo v Vzajemni pomoči. Dobival sem akontacije, enkrat 300, potem pa 500 dinarjev itd.

— Kako ste prišli na to, da napravite dr. Zupaniča za predsednika? Gotovo zato, ker je bil minister, tedaj ugledna osebnost?

Da, Ponujeno čast je sprejel, rekel pa je: Vi vodite vse, ki ste ravnatelj. Bil pa je silno zaposlen, mnogo je potoval. Ko se je vrnil, sem referiral. Poudarjal pa je, da ne prevzame nobene odgovornosti. Nima pač časa, da bi se delu docela posvetil. Nato smo se začeli dogovarjati, da se ustanovi poseben konzorcij, ki naj bi prevzel ves riziko Vzajemne pomoči.

— Kdaj pa so se ustanovile zadruge Jugosport in druge?

Najprej smo imeli Jugosport. Zakaj namreč ne bi imeli zadruge, če bi ceneje prodajale našemu članstvu sportne potrebščine? Obrnil sem se sprva na razne tvrdke, da bi napravil dogovore, končno na moji sklenili da prevzamemo Razbergerjevo trgovino. Pelc nam je zagotovil, da

njegova trgovina dobro gre

kar ve zaradi tega, ker vodi pri tvrdki knjige. Meseca maja 1931 smo ustanovili Jugosport, ki je pre-

vzel Razbergerjevo trgovino za Din 1.200.000.—. Sinkovec je nato razlagal, kako je prišlo do ustanovitve ostalih zadrug, kakor Letoviškega doma, za katerega so plačali za svet župniku Logarju okoli Din 270.000.—. Te vsote pa niso takoj plačali, temveč v obrokih.

— Pri teh načelnstvih ste bili vi v načelnstvu? In Ogrizek?

Da, v vseh.

— Konzorcij je tudi financiral vse zadruge?

Da.

— Koliko ste imeli plače?

Plače

Pri Vzajemni pomoči Din 18.000.— pri ostalih zadrugah pa Din 2.500.—.

— Koliko pa Pelc in Ogrizek?

Pelc 10.000.—, Ogrizek pa 5.000.—.

Med razpravljanjem v teh vprašanjih se je opetovano obrnil državni pravnik na obtoženca z različnimi vprašanji, proti čemur je zagovornik Dr. Pegan protestiral. Njegovemu protestu se je pridružil tudi dr. Homan. Tako živahno že dolgo ni bilo v tej razpravni dvorani.

Obtoženi Sinkovec je na to pojasnjeval, da je obvestil članstvo o obstoju konzorcionalne pogodbe na obnem zboru meseca oktobra 1931, ko so se izdatki in dohodki še izravnavali a je bil združen s poslovanjem Vzajemne pomoči velik riziko.

Dejstvo je, da se takrat ni govorilo, da dohodki kolosalno naraščajo, je poudarjal državni pravdnik.

Takrat ob času obnega zbora se za to še ni vedelo.

— Za koliko časa je bila sklenjena pogodba?

Za 20 let.

— Ali ste bili za svoje delo polnovredno plačani?

Ne, če se vpoštevajo, da so plačani ravnatelj pri drugih sličnih podjetjih še višje.

— Koliko ur ste dnevno delali?

Spočetka 7 ur, pozneje po 10 in tudi delj.

— Kakšne cilje ste zasledovali z novo pogodbo, je vpraševal državni pravdnik?

Enotno vodstvo, cenejšo režijo.

Tako je prišlo do ustanovitve Centralnega urada in se je procentualno določilo, koliko gre v rezervni sklad, koliko ravnatelju, podravnatelju in članom izvršilnega odbora. Nekateri člani tega odbora so bili še posebej plačani kot uradniki. Januarja 1932 sem dvignil v smislu sklepa načelnstva 850.000.— iz poštne hranilnice. Iz tega zneska sem izplačal okoli 350 do 400.000 Pelcu in Ogrizku, skupno okoli 360.000.— pa je ostalo v blagajni za eventualno potrebna izplačila.

— Potem je pa prišla revizija?

5. februarja 1932. Seštelo se je le, koliko je bilo vplačanega denarja, druge revizije pa ni bilo.

— Kdaj so vas prijeli?

17. II. sem bil v policijskem zaporu do 2. IV.

— Ob kateri uri so vas pridržali?

Ob 6 zvečer.

— Koliko ste dvignili vi denarja, je vprašal državni pravdnik.

Sem že pisмено izjavil

Sedaj se več ne spominjam. Revizija se ni pravilno vršila. Obtoženec je na to našteval primere, kako pogrešno se je po njegovem vršila kontrola, česar izvedenci niso vedeli, so vse knjižili na njegov račun. Proti

temu je protestiral pri komisarju dr. Mencingerju in se je stavil na razpolago, da pojasni postavke, a njegove pritožbe niso vpoštevali. Šele čez 2 leti so mu jih predložili, ko se že več ni mogel spominjati vseh podrobnosti.

Predsednik je potem pojasnjevanju odredil kratek odmor.

Po odmoru

— Koliko je znašala vpisnina?

— Se ne spominjam.

— Najvišji prispevek okoli 1100 Din?

— Nekaj takega.

— Kako je bilo z Zadnikarjem?

— Prišel je k meni in mi je rekel, da se s tem vragom ne spozna. Dobival je namreč položnice, za vsak zavarovalni zavod posebej. Pogledal sem najstarejšo prijavo in mu potem njegovo zavarovanje uredil enotno, ko je Zadnikarjeva še živela.

— Ali sta se takrat spoznala?

— Ne, prav nič!

— Zakaj ste antidatirali?

Vzel sem za podlago prve prijave. Nisem imel pa nobenega razloga, da mu delam usluge. Šlo je le za enotno plačevanje. V kolikor se je zavarovanje nazaj datiralo, je Zadnikar vplačal ustrezajoče prispevke.

— Je bil še kakšen tak slučaj?

— Se ne spominjam. Pač, imeli smo primere, ko so akviziterji poneverili vpisnine in smo morali strankam verjeti, da so se zavarovale.

— Kako pa je bilo v Poljakovem slučaju?

— Knjigovodstvo ni bilo urejeno. Njega sem v glavnem sprejel, da uredi knjige. Posojilo sem mu dal iz konzorcija in preknjiženje se je izvršilo z mojim pristankom. Njega ne zadeva nobena krivda, ker je prejel denar od mene in od konzorcija, ki je bil edino upravičen razpolagati z denarjem. Kdaj je izvedel preknjiženje pa ne vem.

Dr. Pegan je nato začel govoriti o Sinkovičevi plači. Pri Jadransko posavski čevljarni je prišel na 9000 Din mesečne plače. V začetku mariborska Ljudska samopomoč ni imela omejitve zavarovanj samo za svojce in je bil način dokladnega kritja kakor pri Vzajemni. Tudi nekateri drugi zavodi imajo še danes uvedeno to kritje.

— Ali ste obrazložili konzorcionalno pogodbo Dr. Zupaniču in kanoniku Šiški? se je obrnil dr. Pegan na obtoženca.

— Da!

— Očitajo vam luksuriozno opremljeno hišo, je nadaljeval dr. Pegan.

— O luksurioznosti ni govora. Sicer je bila hiša sestrina.

— Ali ste imeli svoj avtomobil?

— Bil je last Kmetijske zadruge in se je vodila tudi knjižica, kdo se vozi.

— Sam dr. Mencinger iznove v revizijskem poročilu, da je bil avto na razpolago veterinarju Rebeku! — je poudaril dr. Pegan.

— Ali sta se Razberger in Pelc dalj časa poznala, je vpraševal dr. Pegan.

— Več let mu je vodil knjige in so mi tudi drugi ljudje pravili, da podjetje sijajno uspeva.

— Ali ste imeli za občni zbor oktobra 1931 kakšen pregled o dohodkih in izdatkih?

— Ne! Niti pojma nisem imel o velikem pritoku dohodkov, ker se je denar stekal v dve blagajni in je tu-

di po njih odtekal. Največji naval se je pričel šele novembra 1931, tako da skoraj ni bilo mogoče delati.

— Ali je bil ob času revizije kakšen prevzem, se je obrnil dr. Homan na obtoženca.

Prevzema sploh ni bilo

in tudi ne vem natančno, koliko je bilo denarja v blagajni. Z njim je razpolagal le dr. Mencinger, ki je imel tudi ključke od blagajne. Vem pa, da je moralo biti približno okoli enega milijona Din v njej. Raznih pojavnostil ne morem podati, ker mi tekom preiskave niso pokazali knjig in so mi jih predložili šele po dveh letih.

Pri nadaljnjem razpravljanju se je ugotovilo, da je dajala Vzemna samopomoč podpore na levo in desno. — Prikupiti so se hoteli hudiču in Bogu! — je napravil medklic dr. Pegan.

— Kakor pri Feniksu, je kriknil dr. Homan!

— Tudi za volitve so dajali denar, tedaj v politične namene, pa zato ni obtožen, je poudaril dr. Pegan.

Zagovor obtoženca Ogrizka

Ob pol eni popoldne se je pričelo zasliševanje obtoženca ogrizka.

Koliko ste imeli plače pri Vzemni?

— 2500 Din, s prvim januarjem 1932 pa 5000 Din. Kot član izvršilnega odbora Letoviškega doma sem imel pa še 2500 Din, februarja meseca pa je že prišla revizija.

— Ali se čutite krivega?

— Popolnoma nič!

— Ob reviziji ste vrnili nekaj denarja?

— Da, 211.000 Din. Stojim pa na stališču, da je ta denar moj!

— Koliko uradnikov ste imeli v pisarni Vzemne samopomoči?

— Okoli 40.

— Kakšno funkcijo ste opravljali?

— Imel sem nadzorstvo nad njimi in bil sem upravnik »Gospodarja«. Vsi smo imeli čez glavo dela.

— Kolikokrat je izhajal »Gospodar«?

— Vsak mesec enkrat, če je bilo treba, pa tudi večkrat.

— Ali se spominjate Zadnikarjevega slučaja?

— Da! Sinkovec je o tem poročal na seji načelstva in je bil njegov predlog sprejet soglasno.

— Kdo je zasnoval konzorcijalno pogodbo?

— Pokojni Tele. Mislil sem si, če je Tele kot zadružni revizor prišel na to misel, mora se biti pravilna. Odbor jo je tudi dr. Zupanič, predsednik Revizijske zveze.

Zagovor obtoženca Poljaka

— Ne čutim se krivega. Če bi kaj kaznjivega napravil, bi pač ne pustil te knjige v pisarni in bi nihče ne vedel za posojilo. Ta knjiga je bilo moje pomagalo. Poljak je podrobno obrazložil zadevo svojega posojila, iz česar je po njegovem razvidno, da ne gre za nobeno kaznjivo dejanje.

Zagovor obtoženca Zadnikarja

Tudi on se ne čuti krivega. Spominja pa se, da enoletna korenena doba se ni potekla. S Sinkovcem se tokrat nista poznala. Zdelo se mu ni nič čudnega, ko je prejel zavarovalnico, ker je mislil, da to pač lahko stori odbor.

— Ali pa ste plačali prispevek za nazaj?

— Se ne spominjam.

— Koliko ste vsega skupaj, vplačali prispevkov?

— Se ne spominjam.

— To ste že morali izračunati, koliko profita ste naredili!

— Se res ne spominjam.

— Kdaj ste se spoznali v Sinkovcem?

— Šele takrat, ko sem prejel zavarovalnico.

Razprava se je ob ¼ na 2 prekinila in se je nadaljevala ob 4. pop.

Maribor

m— Narodno gledališče. Sreda, 20. maja: Zaprt. — Četrtek, 21. maja ob 20.: Seviljski brivec. Gostovanje ljubljanske opere. Red C. — Petek, 22. maja ob 20.: Seviljski brivec. Gostovanje ljubljanske opere. Red A.

m— Premestitev. Iz Maribora je premeščen v Batajnico pri Zemunu železniški nadnik materijalnega skladišča g. Rudolf Tumpelj.

m— Jadranska straža ima redno oblastno skupščino v nedeljo, 24. t. m. ob 10. uri popoldne v mestni posvetovalnici. Istega dne popoldne bo na Glavnem trgu slavnostno razvítje prapore Podmladkov J. S.

m— Pomladanski sokolski nastop mariborskih in okoliških sokolskih društev bo v nedeljo, 24. t. m. popoldne na telovadišču Sokola matice v Ljudskem vrtu. Ob pol 15. uri bo krenila slavnostna povorka skozi mesto s Kralja Petra trga. Pričetek nastopa je ob pol 16. uri.

m— Odkrito gnezdo nemorale. Tezenski orožniki so preteklo nedeljo odkrili v Gubčevi ulici na Pobrežju skrito špelunko, kjer je večja družba ljudi uganjala nezasišane orgije. Orožniki so večino udeležencev vzeli seboj. Med aretiranimi je tudi nekaj takih, ki jih je že precej časa zasledovala mariborska policija.

m— Tihotapčev masčevanje. Posestniško hčerko Tončko Pakovo iz Zg. Velke pri Mariji Snežni je napadel iz zasede neki tihotapec in jo pretepel do nezvesti. S tem se je masčeval, ker ga je Pakova svoječasnno naznaila orožnikom.

m— Gorelo je. V Cigoncih pri Slov. Bistrici je pogorelo do temeljev gospodarsko poslopje posestnika Antona Dreje. Skode je za 20.000 dinarjev. — V Moravcih pri Mali Nedelji pa je zgorela hiša posestniku Jožetu Postraku, ki je s tem oškodovan za 22.000 dinarjev.

m— Ljubljanska opera pride! Po dolgotrajnih pripravah bo končno gostovala 21. in 22. t. m. v mariborskem gledališču ljubljanska opera s popularno Rossinijevo opero »Seviljski brivec«. Pri operi bo mimo domačega zbora nastopilo okoli 40 gostov iz Ljubljane. Za gostovanje vlada veliko zanimanje. — Abonenti reda B. bodo deležni predstave »Seviljskega brivca« tekom prihodnjega tedna.

m— Pobeglega Babiča so dobili. Pred tedni je pobegnil z dela kaznjene Alojz Babič ter nato izvršil v Mariboru in okolici nekaj prav drznih vlomov, tako tudi v delavnico mojstra Kerberja, kjer je odnesel okoli 80 parov čevljev. Znan jetudi vlom v pisarno Hugó Sterna na Pobrežju, pri katerem je policija z vso gotovostjo ugotovila, da ga je izvršil Babič. Sedaj pa je sporočila zagrebška policija, da so Alojza Babiča aretirali v Zagrebu.

m— Kino. Grajski: »Neporočena žena«. V predpripravi »Revolucija mladine«. — Union: Prekrasna Leharjeva opereta »Eva«.

m— Iz policijske torbe. V stanovanju ravnatelja Frana Jerebiča v Rosinovi ulici 14 so vdrli še neizsledeni vlomilec in odnesli pisalni stroj znamke »Hermes Balby«, dragocen površnik in še nekaj drugih predmetov. — Policija je polovila številne cigane, ki so se zadnje dni klatili po mestu ter nadlegovali meščane. Večino jih je izgnala iz Maribora, nekaj pa so jih zaradi raznih deliktov pridržali v zaporu. — Gizela Z. je ukradla posestniku Edvardu Kiferju z dvorišča hiše Ob bregu dvajset tolstih štajerskih kokoši, vrednih 800 dinarjev. — Tekom preteklo nedelje so kolezarski tatovi ukradli troje dvokoles.

Mladina spoznava lepoto naše zemlje

Majniški izleti povežejo učence z učitelji in vzbujaajo v mladih srcih plemenite kali za življenje

Ljubljana, 19. maja.

Naš reporter je danes na vse zgodaj vstal, pa je na kolodvoru videl kopico razposajenih dečkov in deklic, žarečih lic, ki se jim prav nič ni poznalo, da so zgodaj vstali. Vsi oprtani z nahrbtniki kot za sila, sila dolgo pot. Kot vesela čreda, a sredi med njimi gospod profesor dostojanstvenih kretenj.

Seveda, čas srednješolskih majniških izletov je! Ko gre gospod profesor kupovat vozne listke, povprašam vesele nadebudnike, kam. Vsi hočejo v en glas razlagati: »Peljemo se do Škofljice, od tam peš na Turjak in odtod v Velike Lašče, pa se bomo spotoma ustavili v rojstnih krajih Stritarja, Trubarja, Levstika...« In vmes ne ostanem gluha za debate med posameznimi izletniki: »Jaz imam orglice s seboj!« »Če mi jih boš posodil, dobiš od mene marmelade!«

Vesela gruča mladine klasične gimnazije v Ljubljani se premakne na poziv gospoda profesorja na peron, kjer nestrpnost čakajo, da bi vsak čim prej prišel v vagon in seveda k oknu.

Lepa je pesem brezskrbne mladosti in med najlepšimi spomini teh malih »učenjakov« bodo prav gotovo majniški izleti, na katerih jim je dana prilika za pošteno razvedrilo, zdravo tovarištvo in spoznavanje lepote naših krajev ter krajevnih in zgodovinskih zanimivosti, ki se jim v njim najbolj prilagajajo obliki tako za vedno vtisnejo v spomin, ko so navezane na najlepše dni v njih študentskem življenju, na majniške izlete.

Radovedni reporter pa je nato šel povprašat še na druge šole, kako in kaj je letos za majniškimi izleti. Večina šol jih je že opravila. Licejske »jadranske stražarice« — licej je sploh vedno bolj nobel šola — so jo mahnile s posebnim vlakom kar naravnost na morje. Cel vlak so si tudi omislili združeni razredi I. in III. drž. realne gimnazije, ki so šli prejšnjo sredo v Velike Lašče in Ribnico v eni partiji, druga pa je šla proti Novemu mestu in na Trško goro. Razredi II. drž. realne gimnazije na Poljanah so šli v razne smeri, enako trgovska akademija.

Opaža se, da se po želji mladine, ki jim je v tem pogledu dana svobodna izbira, šolski izleti bolj in bolj usmerjajo na Dolenjsko. Največ omenjajo tele izletne točke majniških izletov: Škofljica — Turjak, okolica Velikih Lašč, Višnja gora — Polzevo, Stična — Krjavljeva koča, Grosuplje — Zupanova podzemna jama, Bled, Vintgar, Sava pri Litiji — preko gričev v Višnjo goro ali Stično, kjer se izlet konča z ogledom samostana, Novo mesto — Trška gora itd. Ljudske šole pa so seveda bolj skromne: včeraj smo videli nekaj razigranih grušč, ki so šle na majniške izlete — na Rožnik, na Orle, da, nekateri celo do Laverce z vlakom in od tam nazaj peš preko Orle v Ljubljano.

Velika pavza na gimnaziji. Kot za stavo se usujejo iz razredov študentje in hitijo kupovat žemelj, maslenk, premožnejši hrenovk in klobas... Pa sklenem tega in onega povprašati, kako je kaj bilo na majniškem izletu.

»Hec je bil! Bili smo v Liscih pri Rajhenburgu. Profesor, ki je v šoli najstrožji, je bil z nami. Na izletu pa je ves izpremenjen! Šel se je z nami »slepe miši«, »rihtarja«, joj, če bi ga vi videli! Prav nič se ga nismo na izletu bali, seveda tisti, ki jim bolj slaba prede v šoli, so se gospoda profesorja vedno in povsod najbolj držali. So se hoteli z njim bolj sprijazniti. Pa ko je sedaj zopet pouk, je gospod profesor po prejšnji navadi z vsemi enako strog.«

Nj utegnil več, sredi pogovora me je pustil na cedilu, ko je prišel k njemu tovariš: »Pojdi po zvezke, ko pišemo to uro francoško!«

Vprašam drugega: »Peljali smo se do Grosuplje, od tam peš na Polzevo. Gori smo Peli in vriskali, harmoniko smo imeli s seboj. V domu smo kosili, popoldne pa šli na Muljavo, si ogledali Jurčičevo rojstno hišo in od tam skozi do Stične v koraku prepevali »Če študent na rajžo gre...«, da so nas ljudje kar gledali!«

Tako ob majniškem izletu vsakega študentu prirastejo k srcu novi veseli spomini tovariških razposajenosti in norčij, med dijaki in njih profesorji nastajajo bolj demokratični odnosi poznavanja in s tem zaupanja, mladina se navriška in napoje in da, vsaj enkrat na leto svojim čustvom polnega duška. In ko starejši vidimo na teh lepih tradicionalnih izletih zdravje mladine, ki je bodočnost našega naroda, nam pač mora zaigrati srce ob pogledu nanjo.

Čitajte »Glas naroda«

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

118

NACRT ZA NAPAD

Bill je videl, kako se je zdaj mlađši tistih dveh Američanov obrnil proti Meksikancu, ki se je leno zavalil na tla.

»Torej, Jose, ali je vse v redu?«

»Seveda je. Potnike sem pripeljal do kraja, kot smo se domislili. Imel sem pa dosti dela in nevšečnosti, ker je eden od spremstva neprestano ugovarjal in vse hotel bolje vedeti od mene.«

»Torej imajo dobro spremstvo?« je vprašal Američan, ki je bil očitno vodja te tolpe.

»Imajo in nimajo. Vsega je pet moških, šesti sploh ne pride v poštev, ker je bolan. Zdi se mi, da so to boljši ljudje, ker imajo precej denarja.«

Vodja se je veselo namuzal.

»No, potem bo pa še kak lep postranski zaslužek. — Ali so kaj dobro oboroženi?«

»Samo s samokresi. Rekel sem, da je pot popolnoma varna in so se odločili, da ne vzamejo pušk s seboj. Uporabiti sem pa moral vso svojo zgovornost, da sem sem jih pripravil do tega, ker je tisti orjak po vsej sili hotel, da bi se oborožili tudi s puškami. No, končno pa je le moja obveljala.«

Zdaj se je Bill za svojim grmom sladko nasmehnil. Na skrivaj je bil z Jackovim dovoljenjem kupil izvrstne puške in jih skril med prtlijo.

»Torej poslušaj zdaj,« se je ponovno obrnil vodja proti Meksikancu. »Ko prideš jutri zjutraj, do tiste soteske, jahaj nekoliko naprej, da te po nesreči ne zadene kakšna kroglica.«

Meksikanec je molče prikimaval. Ni bilo prvič, da je na tem kraju uspešno končal poverjeno mu nalogo.

Ko je Bill opazil, da vstaja, se je hitro splazil proč in hitel nazaj, da na ugodnem kraju pričaka Meksikanca.

Ni mu bilo treba dolgo čakati. Kmalu je zaslišal oprezne korake Meksikanca, ki se je zdaj pojavil izza ovinka.

Billovo telo se je napelo kakor struna in ko je stopal Meksikanec mimo njega, je skočil nanj in ga s svojo orjaško železno pestjo strahovito udaril po glavi. Meksikanec je negibno obležal, in ko se je Bill sklonil nad njega, je videl — da je umolknil za vedno.

Bill je zdaj odhitel v tabor, zbudil Jacka in mu vse povedal.

»Najbolje bi bilo, gospodar, da se takoj odpravimo na pot,« je končal Bill svoje poročilo.

Jack, ki je bil molče poslušal Billa, je zdaj odgovoril:

»Hvala ti, Bill, za tvojo čuječnost! Vidim, da bi te bil moral takoj od začetka poslušati. — Pojdi in zbudi ostale. Kočijaži naj ovležejo konjem kopita s slamo, pravtako tudi kolesa, da ne bomo povzročili šuma in s tem zbudili pozornosti razbojnikov.«

»Na povelje, gospodar,« je dejal Bill. »Jaz pa bom med tem, kakor rečeno, pripravil orožje.«

Bill je hitel buditi svoje tovariše in kočijaže. Naglo so zdaj vsi pripravili za beg in čez dobre pol ure so se že počasi pomikali da-

le in šele ko so se že precej oddaljili od nevarnega kraja, so hitreje pognali konje.

Jack je odredil, da nadaljujejo nekaj časa pot po cesti, po kateri jih je bil dosedaj vodil Meksikanec, potem pa so zavili v stran v smeri proti glavni cesti. S tem se je Jack hotel izogniti soteski, kjer jim je grozil napad, in pridobiti na času, obenem pa čimprej zopet priti do glavne ceste.

ZAVETIŠČE

Ozka, grapava pot, po kateri so se zdaj pomikali, se je neprestano vila med gorami in jim zapirala skoraj ves razgled.

Ko so po nekaj urah utrudljivega marša navkreber prišli do nekega prelaza, pa je jim je nudil lep razgled na dolino, iz katere so bili pravkar prišli.

Tedaj pa je ostro Billovo oko opazilo nekaj črnih pike, ki so se naglo premikale. Z roko je pokazal Jacku tja dol in rekel:

»Gospodar, razbojniki nam sledijo in se naglo približujejo. Mi pa z našimi vozmi, kakor rečeno, ne bomo mogli biti tako hitri, da bi jim ušli.«

»Znali se bomo braniti, Bill,« je mirno odgovoril Jack.

»Hm,« je zagodrnjal Bill, »njih je, kakor rečeno, preko dvajset, nas pa samo pet.«

Jack je prikimaval.

»Vsekakor jih ne smemo počakati na tako odprtem prostoru, kot je tukaj. — Ali vidiš tamle tistole sotesko, Tam za tistimi skalami jih bomo počakali. Reci voznikom, naj zapeljejo tja.«

Bill je odhitel k prvemu vozu, ki se je kmalu v diru spustil po strmimi nizdol, ostali pa za njim. Toda čeprav je bila ta soteska precej višjasta in ozka, vendar ni nikjer bilo pripravnega zavetja.

Nenadoma je prvi kočijaž pričel kričati, in ko je Bill naglo pojezdil k njemu, mu je pokazal steno, ki je preprečevala izhod iz soteske.

Bill si je v naglici ogledal to steno in kmalu videl, da so po srečnem naključju prišli do nekeke trdnjave, ki je stala tu najbrže še izza časa Aztekov.

Kmalu je iztaknil tudi vhod v to trdnjavo in voz je drug za drugim zapeljal na majhno dvorišče, obdano od zidovja.

Z vso naglico so znesli prtlijo semkaj in spravili pod ozidje tudi konje. Potem pa so vsi hoteli zapirati vhode, mestoma porušeno obzidje pa zakrpati s kamenjem.

Bill je pa tudi skrajni čas, ker se je zdaj po soteski že razlegal paket konjskih kopit. —

V primerni razdalji, tako da so bili varni pred revolverjskimi streli — da so Jackovi ljudje oboroženi tudi s puškami, tega preganjanci niso vedeli — se je zdaj ustavila tolpa razbojnikov.

Vodja tolpe je z gromkim glasom zaklical, naj se obleganci vdanjo, da ne bo nepotrebne preli-vanja krvi. Na ta svoj poziv ni dobil odgovora in zdaj se je eden razbojnikov približal trdnjavi, da vidi, na katerem kraju bi lahko najbolj uspešno izvedli svoj napad.

Na Billov poziv, naj se umakne, se je razbojnik samo zakrohotal in naglo ustrelil v ozko lino, od koder je slišal glas. Bil je izboren strelec in Bill se je imel samo svoji urnosti zahvaliti, da ga ni zadela krogla. Takoj ko se je bil oglasil, se je namreč že tudi odmaknil od line.

V trenutku pa, ko se je razbojnik okrenil, je Bill pomeril skozi lino. Močan pok, in razbojnik se je zrušil s konja.

Razbojniki, ki so zdaj presenečeni spoznali, da so potniki oboroženi s puškami, so zagnali divji krik in naglo oddirjali s kraja, ki je postal zdaj zanje življenjsko nevaren. Toda ni še izginil izza ovinka poslednji jahač, ko se je zopet razlegnil pok, in drug razbojnik se je mrtev zgrudil na tla.

Usodepolne angleške ladje

Iz Londona poročajo: Abesinski cesar Haile Selasie se je, kakor znano, odpeljal v pregnanstvo na krovu angleške vojne ladje »Enterprise«. Podoba je, da so angleške vojne ladje sploh usodepolne za raztoličene vladarje. Napoleona je prepeljala na Sv. Heleno angleška vojna ladja »Belleroophon«, istotako po svetovni vojni tudi zadnjega avstrijskega cesarja Karla. Tako Napoleon kakor Karl sta umrla v pregnanstvu.

Prerokinja nesreče

Nekoliko čudno popularnost uživa, kakor poročajo iz Aten, grška vedeževalka Eleutheria Skariatu, ki je začetkom tega leta javno napovedala, da bodo v tem letu umrli štirje vladni šefi. Takrat se je vsa Grčija tej prerokbi smejala. Med tem so pa zaporedoma umrli Kondylis, Venizelos in Demertzis. V zadnjem času so Eleutherio ljudje naprestano nadlegovali, naj izda, katera bo četrti žrtev. Odgovarjala je samo: »Boste že videli. Bo kmalu.« — In zdaj se je nes docela izpolnila njena prerokba: četrti ministrski predsednik je umrl — Tsakalari.

Astrološka napoved

za 20. maj

Ta teden je v splošnem pod neugodnimi kozmičnimi vplivi in tudi današnji dan, dasi nekoliko boljši od včerajšnjega, bo prinesel v vsakdanje življenje razna vznemirjenja in motnje. Najbolj ga bodo občutili ljudje, ki so po svoji naravi senzitivni; njih duševno ravnotežje bo prizadeto in tudi njih zdravje je ogroženo. Septembrovci in junici bodo danes tudi vznemirjeni, zlasti bodo njihove prirojene lastnosti, zvitosti in prekanjenosti močno razgibane. — Za poslovne zadeve današnji dan ni slab.

★

»Bežigrasjski« odgovor:

Vaše pismene smo izročili našemu astrologu. Prebral ga je z vsem zanimanjem in končno ugotovil, da je njegova astrološka napoved docela v skladu s tem, kar se je tisti dan Vam kot oktobrovki (astrolog je pripomnil: to so najinteresantnejše ženske!) pripetilo. Kajti, tako je razložil to zadevščino naš astrolog, človek nikdar ne ve, če se to, kar smatra trenutno za nesrečo, ni dogodilo baš v njegovo srečo. To se šele pozneje pokaže. . .

Pozdravljamo Vas in ostanite nam naklonjeni!

Iz domačih gajev

FRAN LEVSTIK:

Narave svatba

*Le sveti oj čarovni svit nad menoj,
Ve zvezda skrivnostno goritel
Omlajena je zemlja v svatih nocoj,
Ve svatbine bakle ji žgitel*

*Po drevji, po trati odperl se je cvet,
Nad cvetnimi domi pa raja
En narod nešet, raznobojno odet
Rojenec dehtečega maja.*

*Na rožinem germu pa mehko sladko
Čuj, slavčeva pesem odmeva —
Pač svatovnim cvetom poveva tako.
Če svoji ženitvi ne peva?*

*Med srečnimi svati samotni in sam
Jaz zibljem se v majevi noči,
In notri stotisoč občutkov imam,
Bojim se, da počim, da počim! —*

★

Fran Levstik je bil rojen 28. septembra 1831. pri Jožkovih v Spodnjih Retjih pri Velikih Laščah. Po dovršeni normalki je vstopil v gimnazijo, ki jo ni dovršil. Že na gimnaziji se je oglasil kot pesnik ter je objavljaval svoje pesmi pod različnimi pseudonimi, ki jih je menda kakih trideset. Levstik je najmočnejše obsesnost v literaturi prva desetletja po revoluciji. Pozneje je njegovo pesniško delo stopilo precej v ozadje, ko se je začel zanimati za jezik in jezikoslovje. Gornja pesem je verjetno Levstikova, čeprav v zadnjem delu kaže precej omladnosti, kar nasprotuje Levstikovim krepkosti. Vzeta je iz III. letnika »Dunajskega Zvona« l. 1877. kjer je objavljena pod imenom Gorislav.

Dva prava ptička

Pred pariško sodnijo sta stala te dni neki Joseph Guerres in neki Louis Beranger, ki sta z izkoriščanjem železniških družb izvrševala prav cvetočo obrt. Kupila sta si vozni listek, se usedla v prazen kupé in med vožnjo — padla iz vlaka. Se pravi: izmenoma sta padala ven, enkrat ta, drugičkrat oni. Eden njiju je bil vsaki-krat za pričo in potrdil, da vrata vagona niso dobro zapirala. V petih mesecih sta štirikrat izvršila ta trik in dobila skupaj 30.000 francov odškodnine. Pri tem je bila posebno Berangerju lahka stvar doživeti nezgodo: on je namreč cirkuski akrobat. Pri petem poskusu je prišla slemarija na dan, in oba sta dobila zdaj leto dni zapora.

Strah — rešitelj

V Washingtonu je 74letni starček Stoweter te dni dejansko dokazal resničnost pregovora, da je previdnost mati modrosti. V hiši, kjer je stanoval v četrtem nadstropju, je izbruhnil požar in starček se je rešil s pomočjo vrvi, po kateri se je spustil na zemljo. Ko so ga ljudje vsi začudeni izpraševali, kje je tako naglo našel tako dolgo vrv, je stari mož veselo odvrnil: Je ni bilo treba najti, ker sem jo že imel. Ležala je 34 let pod mojo posteljo. Imel sem vedno strah pred ognjem, zato sem bil pripravljen!

Nesreča ne počiva

Ljubljana, 19. maja
Perušek Franc, rojen 1915 leta, sin posestnika pri Rakeku je tihotapil na italijanski meji. Ker je pa to po zakonu prepovedano, so ga italijanski in naši stražniki že dolgo zasledovali. In danes je prišlo do žalostnega zaključka, zalotile so ga straže in ker je poskušal ubežati, so streljali za njim strel ga je zadel v trebuh ter ga zelo nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer se sedaj bori s smrtjo.

Mohar Franc, rojen 1910. delavec iz Loškega potoka, je pa dobil nevaren vbodiljaj v trebuh. Zapletel se je v prepir z razboritimi pretepači, ki so mu zadali to poškodbo, da niti sam ni vedel kdaj.

Cerar Helena, rojena 1916. doma iz Moravč, se je pa zaletela s kolesom v tovorni avto, ki je privozil po cesti nasproti. Pri tem padcu je dobila precej težke poškodbe po vsem telesu, vendar njeno stanje ni nevarno.

Brodar Lovro, rojen 1903., delavec iz Ljubljane je vozil zvrhan voz premoga, ki se je v nesrečnem trenutku prevrnil nanj. Dobil je težke notranje poškodbe, tako da je njegovo stanje precej opasno ter je pričakovati najhujšega.

Sicer je vladal preko nedelje še precejšen mir, vendar je pa morala naša bolnišnica nuditi zopet številnim svojo pomoč.

Kozina Aleksander, 30-letni delavec v tovarni Jugobruna v Kranju se je peljal s kolesom. Nesreča je pa hotela, da si je pri padcu med vožnjo zlomil nogo.

Meršek Franc, rojen 1913, doma z Unca, po poklicu kovaški pomočnik, je bil v neki gostilni. Na nepojasnjen način je dobil poškodbe po glavi. Meršek se prav nič ne more spominjati, kje je dobil poškodbe, radi katerih je sedaj v bolnišnici. Izključeno seveda tudi ni, da je morda padel ter se pri tem potolkel po glavi.

Murnik Anton, star 33-let, doma iz Srednje vasi pri Zirovnici se je zapletel v prepir ter dobil pri tem vbojla je po vsem životu. Njegovo stanje je precej resno.

Jančar Alojzij, rojen 1916., sin posestnika iz Grosupelja, je bil tudi napaden ter ga je nekdo sunil z nožem v hrbet.

Torej je naša nezgodna kronika, ali če hočete tudi — pretepaška kronika, precej bogata. Nož je še vedno najbolj priljubljeno napadalno orožje in kol se mu pridružuje v tej žalostni borbi.

Rebeličen dijak

Iz Sarajeva poročajo: V tukajšnji preprandi se je včeraj odigral razburljiv prizor. Ko je razrednik V. a razreda profesor Dragoljub Atanacković dijaku Antonu Kobačiću sporočil, da ne bo pripuščen k zrelostnemu izpitu, je Kobačić potegnil revolver in odal na razrednika dva strela, ki pa srečo nista zadela. Nato je Kobačić pobegnil iz razreda. Zunaj na hodniku pa se je srečal s profesorjem Mitjcem, ki ga izkušal prijeti. Tedaj pa je Kobačić profesorja udaril z nekim topim predmetom po glavi, da se je ves okruvaljen zrušil. Kobačić je pobegnil, opokne pa se je sam javil državnemu pravdnistvu. Zdaj sedi v zaporu.

Nujno potreben učni predmet: Uči se biti s slabim zadovoljen.

Pot do živca angleškega imperija

Zakaj Italijani kupujejo progo Džibuti Addis-Abeba

Džibuti, v maju.

Po vesteh iz Pariza je Italija sporočila po svojem pariškem poslaniku francoski vladi, da je pripravljena odkupiti železniško progo Addis Abeba - Džibuti, ki je last Francije. Italijani bi vzdrževali promet na tej progi, dokler ne zgrade novih železnic v Abesiniji, ki bi se seveda ne končava le več v Džibutiju, ki leži v francoski Somaliji ob Rdečem morju.

Skrbi Francije

Po drugih vesteh Francija ne bo tako lahko pristala na to kupčijo, ker obvlada s to progo položaj v Vzhodni Afriki. Italijani bi se sčasoma docela polastili Džibutija in Francija bi izgubila važno strateško točko, s pomočjo katere obvlada Somalijo in svoje interese v Rdečem morju. Z izgubo Džibutija bi Francija izgubila tudi svojo oblast v Somaliji in za prta bi ji bila pot v njene kolonije v Afriki in Aziji. Francija se pa tudi zaveda, da ji Italijani lahko uničijo pristanišče Džibuti, če usmerijo promet z novimi železnicami drugam. Zato pa morda le prisiljena da s pomočjo dogovora ustreže italijanskim željam. Njene velike skrbi glede Džibutija so torej razumljive. Če bi se Italijani polastili Džibutija, bi bili pa zopet v živo zadeti angleški interesi. Džibuti je torej problem, ki je postal po zmagi Italijanov v Abesiniji naravnost svetovno politični problem.

kolonijalni problem

Kaj bo z Džibutijem? je zdaj veliko vprašanje v francoskem kolonijalnem problemu. Džibuti ni samo glavno pristanišče in tržišče skoraj vse Vzhodne Afrike, tem več tudi vez med Severno Afriko in Južno Afriko, posebno z Madagaskerjem in z Orijentom. S strahom bera Francozi v italijanskih časopisih, da gospodarski pomen francoske Somalije odslej »Tribuni«, da je edina železnica maiben, s strahom bera v uradi v Abesiniji Adis Abeba - Džibuti samo »provizorična.« Kaj to pomeni?

Afriški Marsej

Brez zveze z Abesinijo mora Džibuti umreti. Kar je za Francijo Marsej, je za Abesinijo — Džibuti. Brez prometa in trgovine z Abesinijo je Džibuti zapisan smrti. Skozi Džibuti gre ves uvoz v Abesinijo in ves izvoz iz Abesinije. Skozi Džibuti uvažajo v Abesinijo sol, svilo n bombaž, sladkor, petrolej, kavo in gradbeni material. Skozi Džibuti izvažajo iz Abesinije kože, vosek, govedo itd. Vrednost vsega prometa v Džibutiju znaša letno okoli 300 milijonov frankov. Če bi Italijani ustavili promet na progi Adis Abeba, bi Džibuti v enem letu docela propadel.

Najlepše

kolonijalno mesto

Džibuti ima okoli 10.000 prebivalcev. Od teh je samo kakih 500 Francozov. Ostali so domačini z izjemo majhnega števila grških in armenskih kolonistov. Mesto je izredno živo. Ima številne restavracije in kine in pristanišče, v katerem vre življenje dan in noč.

Dočim je klima v ostalih delih Vzhodne Afrike neznosna, veje v Džibutiju hladen vetrič, ki omogoča Evropecem bivanje in delo v mestu. Evropski del mesta je zgrajen ob morju. Domačini pa imajo svoje domove tik ob puščavi, ki se začne nekaj kilometrov za Džibutijem. Evropski del mesta obvladuje krasna palača francoskega guvernerja, ki je zgrajena v arabskem stilu in je kakor grad z »Tisoč in ene noči«. Nasproti je palača Indokitajske banke. Okoli je krasen park in Menehlikov trg. Ceste so ravne in asfaltirane. Mesto ima elektriko, tramvaj, bolnišnico, telefon, radiopostajo itd. Skratka, Džibuti je majhno, toda najbolj moderno in najbolj čisto ter najlepše kolonijalno mesto.

Pot do živca

Razumljivo je torej, da se Italijani zdaj zanimajo za Džibuti. Ne samo gospodarski interes jih vodi pri tem, temveč predvsem — strateški interesi. Džibuti leži na južnem koncu Rdečega morja v Adenskem zalivu. Od Džibutija do Adena ni daleč. Kdor ima Džibuti, lahko zapre južni izhod Rdečega morja. S tem pa obvlada tudi severni izhod Rdečega morja, to je Sueški prekop. To se pravi, da ima v oblasti ves promet med Evropo in Azijo in obvlada s tem tudi življenjski živec angleškega imperija.

400 maturantov na razpotju

Zagreb, 19. maja.

Starejše generacije se še spominjajo, kaj je bil včasih gospod maturant. Gospodičen maturant takrat še ni bilo. Po vojni se je vse spremenilo. Kmalu bo več gospodičen maturant, kakor gospodov maturantov. Svetovna vojna je pa spremenila tudi delovni trg. Včasih je bilo maturantu zagotovljeno mesto v državni službi in odprta mu je bila karijera, danes pa stopi iz srednje šole pred žrelo brezposelnosti. Nič bolje se mu ne godi, če absolvirá še univerzo.

Nad 2.500 diplomiranih filozofov čaka danes v Jugoslaviji na službo. V štirih ali petih letih se bo temu številu pridružil nekaj sto novih diplomirancev, ki so letos maturirali. V Zagrebu so dale srednje šole letos 400 novih maturantov in maturantk. Stojte na razpotju in ne vedo ne kam ne kod, 60 odstotkov teh zagrebskih maturantov je izjavilo, da ne žele priti v državne službe. Kako naj si tudi kaj takega žele, ko vedo, da so vrata v državno službo danes zaprta. Ko so vprašali 45 maturantov ene izmed srednjih šol v Zagrebu, kam nameravajo po maturi, se jih je 13 izjavilo za medicino, 10 za pravo, 7 za filozofijo, 1 za bogoslovje, 4 za politične znanosti, 1 za novinarja, 6 za tehniko, dva za živinozdravništvo, 2 se pa še nista odločila. Zanimivo je, da ni bilo nobenega med njimi, ki bi ga zanimala gospodarska, šumarska in kmetijska stroka.

V italijanskem oklepu

Kaj torej pomeni zavzeteje Abesinije za svetovno politiko? Zelo mnogo, mnogo več kakor zgolj last ogromne Abesinije, ki je trikrat večja kakor Italija, in mnogo več kakor last vseh ogromnih prirodnih bogastev Abesinije.

Z Abesinijo obvlada Italija skoraj ves zapadni del Rdečega morja. Tu leži le še ozka pasa francoske Somalije in angleške Somalije. Obe sta pa v abesinskem, to je v italijanskem oklepu. Iz italijanske Eritreje, ki leži ob Rdečem morju, ni daleč v Džibuti. Razumljivo je, da hočejo zdaj Italijani z lepa ali pa z grda priti do Džibutija. S tem bi obvladali južni del Rdečega morja.

Kaj bo z Džibutijem? Ga bo Italija uničila? Ali bo speljala ves promet iz Abesinije skozi Eritrejo? Hoče Džibuti samo gospodarsko uničiti, ali ima politične namene? Tako se izprašujejo po zmagi v Abesiniji Francozi v Džibutiju in v Evropi. In upravičeno si zastavljajo ta vprašanja s strahom in veliko skrbjo, kajti vprašanje glavnega mesta francoske Somalije se je uvrstilo po zmagi Italije v Abesiniji med velike svetovne politične probleme, ki so življenjski problemi Italije, Francije in Anglije. C. F.

„Glas“ je zanimiv

Izginula Teodora Ocvirk

Zagreb, 19. maja.

Casopisi so že pisali o 13letni Teodori Ocvirk, ki je pred 6 meseci zagonetno izginila iz Zagreba. Deklica je Slovenka in sirota brez staršev, neki njeni sorodniki v Zagrebu so jo vzeli za svojo. Vsa poizvedovanja za dekletom so bila doslej zaman. Zagrebska policija je zopet opozorila javnost na deklico, ki je zagonetno izginila in je razpisala nagrado za tistega, ki jo bo našel.

Zmagali so strupeni plini!

Kairo, 18. maja. tg. V Portsaid je prisel znani general Vehib paša, ki je vodil vojne operacije skupno z rasom Nasibom na južni fronti v Ogasdenu. Ob tej priliki je izjavil, da je stvoril v Ogasdenu tako močno fronto, da bi jo Italijani ne bili mogli prodreti. Ker pa so se Italijani posluževali strupenih plinov, je bil vsak odpor nemogoč in tako je propadla abesinska vojska.

Nad svetišče z dinamitom

Tokio 18. maja. tg. Oblasti so sklenile, da porušijo glavno svetišče verske sekte Omotokio katera je bila nedavno razpuščena radi protidržavnih akcij. To svetišče se nahaja v Ayabi severozapadno od Kijote in predstavlja ogromen kompleks od 100 večjih in manjših zgradb. Po navedbi morajo oblasti porušiti vse to v 15 dneh z dinamitom.

Otroški kotiček

SLAVO ŠTINE:

MAJ

Meja živa —
prebujena,
vsa zelena
in cvetoča
v soncu majske
se blešči.

V meji živi
ptič pojoči
zove cvetko:
vprašaj tetko,
če ne ve, da
zdaj je maj?

Ob nji sniva
stara žena —
a svilena,
božajoča
trava krija
ji oči...

Izza žive
meje roža
v vetru rahlo
jo poboža —
teta sanja,
da obkroža
vseposod jo
cvetni raj...

Ej, male tajne

Otroški sejem

Ljubljana, 18. maja 1936.

V okviru prireditve v tekočem protituberkuloznem tednu je tudi otroški sejem, na katerem razpravljajo naši najmlajši. Prireditve je prav posrečeno prirejena na odprti verandi restavracije »Zvezde«. Svečana otvoritev je bila v nedeljo dopoldne ob devetih. Otvoritvi so prisostvovali najvišji predstavniki oblasti. Bana je zastopal podban dr. Majcen s soprogo. Nadalje

so bili navzoči župan dr. Adlešič s soprogo, sanitetni polkovnik Dragotin Brust v zastopstvu divizionarja, prosvetni šef prof. Breznik, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia, narodni poslanec dr. Fux in še drugi.

Zbrane goste je pozdravil predsednik OUZD dr. Bohinec. Vso prireditev je prenašala naša radio postaja. Govornik je poudarjal veliko zlo, ki nam ga povzroča jetika. Odposlane so bile tudi vdanostne brzojavke Nj. Vel. kraljici Mariji kot vr-

Naša vas

Laško, 19. maja

Dramatični odsek Društva kmet-skih fantov in deklet iz Sv. Lenarta nad Laškim priredi v nedeljo 24. t. m. v Sokolskem domu v Laškem ob 8. zvečer gostovanje. Društveni člani vprizore igrano »Črna žena«. Romantična snov igre bo gotovo zanimala.

Dejanje posega nazaj v ono dobo, ko je naši deželi še gospodaril graščak in jo strahoval Turek. Vprizori-tev pripravlja in režira tov. Rudo

Deželak. Poleg dramatičnega odseka sodelujeta tudi pevski in tamburaški zbor.

Avtor igre je Redenšek Ivan, Domžale. Pri njem lahko naročajo igro tudi druga bratska društva.

Čisti dobiček je namenjen vstavitvi knjižnice in nabavi potrebnih novih knjig. Zato društvo pričakuje, da bo javnost razumela njegov klic in podprla kulturno stremljenje kmet-ske mladine.

Društvo ponovi potem igro na Binkoštno nedeljo ob pol 3. popoldne v

Sv. Lenartu v šolski dvorani. Pri tej priliki bo tudi prvič javno nastopil novi cerkveni pevski zbor z novim pevovodjem.

Tvoj brat se je torej zaročil z gospodično Erno? Ali je bila to ljubezen na prvi pogled?

»Ne... na drugi pogled! Ko jo je prvičkrat videl, še ni vedel, da bo imela lepo doto.«

Glas je ljudski glas

Društvo za varstvo živali na Dunaju je ustanovilo v svojem okrilju posebno »Otroško četo za varstvo živali«. Na sliki vidimo skupino dečkov iz te čete. Mali nosijo enotne uniforme. Ker pa tudi na Dunaju občutijo krizo, nosijo člani čete samo vsi enake modre bluze in čepice, medtem ko ima hlače in čevlje vsak, kakršne pač premore. Dečki imajo nalogo, takoj javiti oblastem vsako grdo ravnanje in trpinčenje živali, naj ga opazijo kjerkoli.

hovni pokroviteljici protituberkuloznega gibanja v državi.

Po govoru dr. Bohinca je podban otvoril sejem. Godba »Zarje« je zaigrala državno himno. Prisotni gosti so si ogledali razstavo, ki je prav zanimiva ter kaže vso našo borbo proti jetiki. Poleg vsega protituberkuloznega materiala kaže ta razstava še nekaj, kar je mogoče še bolj zanimivo: dela naših najmlajših na vseh panogah udejstvovanja. Male deklice klekljajo kot umetnice, delajo butarice, vezejo vse mogoče vezene in razstavljajo vse mogoče drobnarije, tako da ima človek vtis, da je na praveh sejmu. Sodelujejo pa na tej prireditvi seveda tudi naši vrli skavti ter samaritani Rdečega križa, tako da delajo vse naše mladinske samaritanske organizacije složno, proti strašni jetiki.

Po umoru v žutici

Zagreb, 19. maja.

Včeraj smo poročali o strašnem razbojstvu v Žutici. Razbojnik s krinkami so napadli v hiši logarja Antona Petrasa, zagrebskega puškarja Borovnika in nadsvetnika Ivšiča, ki sta šla na lov. Borovnika so kroglo razbojnikov smrtno zadeli. Ranjen je bil tudi logar Petras in Ivšič.

Logarja so pripeljali v zagrebško bolnišnico; njegovo stanje je nevarno. Preiskovalnim oblastem je izjavil, da je Borovnik skočil nad razbojnike, ko so med večerjo vrdli v hišo z vzklikom: »Dvignite roke!« Petras je skočil Borovniku na pomoč, tedaj ga je pa zadela krogla iz razbojnikove puške. Borovnika sta zadeli dve krogli iz revolverja, smrtno rano mu je zadal eden izmed razbojnikov z nožem.

Carinska afera v Subotici

Subotica, 19. maja.

Včeraj je državni tožilec vložil tožbo proti petim uradnikom subotške Glavne carinarnice. Uradniki so prejeli podkupnino ter zlorabljali svoj službeni položaj.

Državni tožilec je dobil v roke dokumente, ki dokazujejo zlorabe na subotški carinarnici. Izročil mu jih je cenzor tujih listov v Subotici Gjorgje Ječina, ki je izsledil, da so obtoženi uradniki izročali tuje časopise in revije, ne da bi jih ocarinili. Za to uslugo so dobivali podkupnine. S tem so pa prišle na dan še druge zlorabe službenega položaja teh uradnikov, ki so državo oškodovali za znatne vsote.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 3 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

HRANILNE KNJIZICE
prodate ali kupite najbolje potem
moje oblast v eno dovoljeno pisarno. —
Denar tako j. Priložite znak.
RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 59-10.

Tovarniško poslopje
obstoječe iz 4 večjih stavb, primerno za vsako industrijo, električni pogon, tik kolodvora Stična, z ali brez inventarja ugodno naprodaj. Ponudbe pod »Industrija« na ogl. odd. »Glas naroda«.

Birmanska darila
Zlate vratne verižice od Din 80.—, Grajski urar, Maribor.

Radio Ljubljana

Sreda: 12: plošče; 12.45: poročila; 13: obvestila; 14: vreme, čas; 18: Otroška ura: pripoveduje ga Marija Vera; 18.20: Izrezovalna dela, g. Omerza; 18.40: Vzroki nesreč v gorah, g. Vilhar Fran; 19: poročila; 19.30: Narodna ura: življenje in omika v pojmovanju jugoslovanskega prirodoslovca, dr. Bubenovič, Zagreb; 20. Prenos opere iz Ljubljane, v I. odmoru glasbeno, predavanje, v II. odmoru poročila; konec ob 23. uri.